PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

МУСОЛІНІ "ЛИЦЕМ ДО ЛІРИ".

Боротьба Мусоліні за збіжжя сполучена з боротьбою за ліру (ліра — італійські гроші). Ліра тепер дуже знецінена. Італія в довгах. Самим Злученим Державам вона винна 100 міліярдів лір. До упадку курсу ліри спричинилася також зовнішня торговля Італії та недовірря навіть серед буржуазії до фашізму.

Падіння ліри дійшло в місяці липні нечуваних розмірів. Іще ніколи не було такого явища на італійських біржах. Велика паніка опанувала дрібних ощадників, дрібних буржуїв, що живуть із скарбничих бондів на кількох тисячах лір, та середніх фабрикатів. Мусоліні і, зокрема, його найближчий прибічник, славнозвісний секретар фашістської партії Фаріначчі, спочатку вважали, що найкращим способом подолати цю паніку — було-б удатись до кия... Але Фаріначчі, що звик дивитись на історичні події так само, як корова дивиться на картину Рафаеля, мусів визнати, що він іде хибним шляхом.

Довелося шукати кращих заходів. На них вказав великий капітал. Він передовсім вимагав звільнення міністра фінансів де-Стефані, а потім послав свою довірену людину, графа Вольпі, щоб він керував фінансами.

І міністра фінансів Стефані, професора університету, оце звільнено. Він повний теорій, що можуть зовсім не шкодити інтересам буржуазії, поки вони залишаються теоріями, тоб-то на папері. Але як-що інтереси капіталізму трохи зачіплено, буржуазні ватажки й промисловці вже втрачають пошану навіть і до своїх професорів із університету. У чому-ж був гріх де-Стефані, одного з найвидатніших фашістів? А ось у чому: після того, як він "вичистив" буджет коштом робітництва, стягав податки з трудящих мас, зменшаючи, або й касуючи податки з багатих кляс, звільняючи десятки тисяч урядовців, — він задумав піднести курс ліри зменшенням обігу паперових грошей. Його церемоніяльні виступи в італійському банку, чи перед численними зборами, де він казав, що "палитиме міліони банківських квитків", надто смішні. Тоді-ж таки італійські банки, що зібрали в своїх скарбницях багато промислових цінностей, придбаних по високій ціні, й скарбничих бонів, примушені були кинути на ринок певну скількість цих паперів, щоб дістати потрібні гроші для своїх операцій. На цьому вони, звісно, багато втратили. А Стефані не задовольняв домагання банкирів і зовсім не хотів друкувати нові гроші, а навпаки хотів знищити силу цих квитків. Нарешті падіння ліри в місяці липні було тою краплею води, що переллялася через вінця. А Мусоліні, зупинившись перед бунтом великого капіталу, пожертвував свого міністра й мусів узяти графа Вольпі, одного з наймогутніших хижаків італійського капіталізму, одного з керовників "Банка Комерчале" (комерційний банк), що також заінтересований у всіх великих підприємствах в Італії. З таким помічником Мусоліні "боротиметься за ліру". Але перемогти в економічних боях трохи важче, ніж у політичних.

Едмондо Пелузо.

Рим, 15. липня.

СУЧАСНА ДЕРЖАВА.

Так називає кореспондент великої французької газети "Енформасіон" республіку Ріфів, що її утворив Абд-Ель-Крім, про особу якого він тут же подає такі відомості.

Абд-Ель-Крім вивчив релігійні науки у Фезі та загальні — у Мелілі (Мароко)... Він широко використовує всі сучасні винаходи, відвідує фронт автомобілем, має телефонічний звязок зі своїми помічниками. Він відбудував камяні шляхи та маняжі. Оце недавно він закінчив дорогу до Тауера та й тепер продовжує її до Таленска, де міститься один із його штабів. Він також лагодить тепер телефонічні лінії на терені племен Бені-Зеруал і Бені-Улід.

Кореспондент буржуазної газети чимало здивований і з такого факту: Абд-Ель-Крім, бачите, "одержує велику кореспонденцію та листується з Европою й Азією"!.., Крім того, він передплачує пресу та видає свої обіжники надруковані на машині.

Ось як виглядає цей "варвар" навіть зі шпальт капіталістичної газети.

Таку-ж дивовижну річ вбачає автор кореспонденції в орґанізації ріфської республіки зі "справжнім урядом"...

— "Завдяки, — пише він — несприятності й нетолерантності Еспанців та жорстокості генерала Сіліестра, йому (Абд-Ель-Крімові) пощастило обєднати територію, що переходить поза межі ріфського гірського масиву, під червоно-білим прапором із чорною зіркою та півмісяцем. Він сам є "амрар", або президент республіки, і керує державою за допомогою ради міністрів — "дула ріфіа" під головуванням свого брата (Махомеда)".

Далі кореспондент перелічує окремих міністрів та переказує, що поруч із урядом уже є в Айдарі законодавчі збори, "нубас", що складаються з 80 делеґатів ріжних племен. Поки закінчиться війна, на чолі зборів стоїть сам "амрар". Цікаві так само деякі відомості про адміністративну владу та суд. Але ми на цьому не спинятимемся. Підкреслимо тілько ще один факт, що особливо здивував цивілізованого спостерігача.

Це — загальний перепис населення, що його роспочато в ріфській республіці, а також ("нечувана річ" — додає кореспондент) проголошення обовязкової реєстрації актів громадського стану: народження, смерти, шлюбу і розводу.

Звісно, нічого подібного до цього буржуазія не сподівалась знайти в тих "дикунів", що ніби-то "загрожують Франції та европейській культурі". Отже навіть буржуазна газета мусить визнати, що Ріф, коли ще не є, то стає вогнищем культури і цивілізації, всупереч всім брехливим випадам "зацікавлених" та їхніх льокаїв.

І цей осередок нового сходу культурна, демократична, ліво-бльокова Франція, тепер закидає кулями та набоями для "вящщої слави" капіталу.

Недарма Ленін уже давно, наперекір усім буржуям і соціял-угодовським політикам, гаразд і ретельно розмежував два "парадоксальні" розуміння:

— "Відстала Европа" та "передова Азія" цим разом — Африка...

М.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

ЗНОВУ "СМЕРТЬ ПРОВОКАТОРАМ".

Дня 1. серпня на вулицях Варшави знову зявилися плякати: "смерть провокаторам". За наказом влади, скрізь збільшено поліцейські пости. У робітничих районах їздять кінні патрулі. Охорона вязниць збільшена. Арешти у Львові тривають.

ДОРАЗОВИЙ СУД НАД БОТВІНОМ.

Нафталі Ботвіна 31. липня о 3. по полудни відставлено з поліційних арештів до вязниці карного суду при вул. Батого. Про вислід поліційного слідства дальше нічого не подано до ширшого відома, теж саме не подано прізвищ численних арештованих в звязку з убійством Цехновского. Всупереч попереднім звісткам доразовий суд над Ботвіном не відбудеться вже в понеділок 3. серпня, тільки в одному з дальших днів тижня. Невідомо ще хто буде боронити Ботвіна. Ходять поголоски, що перед доразовим судом стане не лише один Ботвін.

ПОХОРОН ЦЕХНОВСКОГО.

Тіло вбитого у Львові провокатора Цехновского перевезено в полудне з судової анатомії на залізничий дворець, відкіль в 3.30 по пол. відїхала труна до Варшави. У похороні взяли греміяльну участь представники львівської поліції, від якої складено багато вінців.

ВБИЛИ ХРУНЯ.

Орґан дефензиви "Селянський Прапор" повідомляє, у чорних рамцях п. н. "Політичний чи бандитський морд?", що в суботу 25 липня в 10 год. вечером застрілено в селі Демичу коло Заболотова господаря Леся Лукащука-Горохового, був. члена радикальної партії, а пізніше діяльного хруня з ґрупи Ольхового, Стовпюка і ком. "Селянський Прапор" кидає підозріння на комуністів, що це вони застрілили Лукащука.

БОТВІНА РОЗСТРІЛЯЛИ.

В четвер, 6. серпня, в годині 10.15 рано засуджено т. Ботвіна на розстріл, і того самого дня, в годині 1.15 по полудні розстріляно.

СПРАВА ҐІБНЕРА І ТОВАРИШІВ.

Справа комуністів Ґібнера Кнєвського й Рутковського розпочнеться в полевому суді в Варшаві 19. серпня. Рутковського захищатиме оборонець Дураш. Ґібнера і Кнєвського — оборонці по призначенню Бронятовський і Бромс.

ПОЛЬСЬКИЙ ЗЛОТИЙ ПАДАЄ.

Курс польського злотого котиться в долину. Операцій нема. Польський банк не продає закордонної валюти. В Чехії польського злотого не принимають. Польська преса звалює вину за це на німецьких банкирів.

ЗАСПОКОЮЄ ФІНАНСІСТІВ.

Польська преса містить багато заспокійливих відомостей про польський злотий, зазначаючи, що зниження курсу припинилося. Але директор польського держбанку заявив, що курс буде налагоджений, коли Польща досягне активного торговельного білянсу. У фінансових колах панує велике занепокоєння.

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПОНАД СОРОК МІЛІОНІВ ПУДІВ ЦУКРУ.

Цего року на Україні працюватиме 127 цукроварень, замісць 91, що працювали торік. З них на лівобережжі працюватиме 47, а на Правобережжі 80. Почне працювати 12 цукроварень, що вже давно стояли без роботи.

Урожай буряків цього року буде гарний.

Загальний урожай буряків становитиме 26 міліонів берковців, що повинно після переробки дати понад 40 міліонів пудів цукру.

ЕЛЕКТРОФІКАЦІЯ МІСТ ПОЛТАВЩИНИ.

В Червонограді на Полтавщині провадиться робота щодо електрофікації міста й переходу з постійного току на перемінний. В Зінькові розпочалися роботи щодо споруджения нової стації. В Миргороді електростація збільшується. В Кобеляках становлять нові ґазоґенератові двигуни; стацію збільшується.

БУДУЮТЬ МОГУТНЮ ЕЛЕКТРОСТАЦІЮ.

В Бердянську, на Катеринославщині, почали будувати електричну стацію на міліон кінських сил. Крім стації спорудять ще 18 підстацій для околишніх сел і курорта.

ПЕРЕВОДЯТЬ ЦЕНТРАЛЬНІ УСТАНОВИ ДО ОДЕСИ.

З Харкова до Одеси прибула комісія, щоб вияснити на місці справи щодо переводу до Одеси кількох центральних установ. Члени комісії, що прибули, перше всього почали обслідувати вільну житлову площу. Як що найдуть вільне приміщення, то сюди переведуть культурні й наукові установи. Можливо, що переведуть і 2-3 господарчих установ.

ПОСТАНОВА ПРО ЗАГАЛЬНЕ НАВЧАННЯ.

Раднарком прийняв проєкт постанови щодо заходів для переведення загального навчання на Україні.

За проєктом заводиться обовязкове безплатне навчання дітей у перших 4-ох ґрупах трудових шкіл. Починаючи від 1925—1926 навчального року, перша ґрупа трудової школи повинна охопити всіх дітей від 8 до 9 років.

НОВА ФАБРИКА ВЗУТТЯ.

Український Шкіртрест у вересні почне будувати в Харкові фабрику взуття, що даватиме на день 4,000 пар. Працюватиме на фабриці 800 робітників. Збудування фабрики коштуватиме 2 мілійони карб. Вона почне працювати в січні 1926 р.

РІЖНІ ВІСТИ.

ПОПІВСЬКИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

При кінці серпня в Штокгольмі в королівському палаці, відбудеться відкриття всесвітнього церковного конґресу, де візьмуть участь відомі богослови ріжних країн і багато видатних політичних діячів.

В числі учасників називають МекДоналда, Лютера, Цанкова та инших.

Добрі то "богослови"!

ВТІКАЮТЬ ВІД МУСОЛІНІ.

Великі італійські ліберальні ґазети примушені переїздити за кордон, через новий закон про пресу. Усі ліберальні ґазети будуть виходити в Швайцарії, а соціялістичні у Франції.

ФАШІСТСЬКІ ПОГРОМИ.

У Болгарії продовжується терор проти адвокатів, що прибули на судовий процес комуністів і членів партії землеробів. У приміщення адвокатів Щелева в Шумені і Казана в Росграді кинуто бомби і ними зруйновані приміщення.

КОНҐРЕС СОЦІЯЛ-ЗРАДНИКІВ.

Черговий конґрес 2-го Інтернаціоналу відбудеться в днях 21. до 29. серпня в Марселі (Франція). Сподіються коло 1,000 делеґатів.

БОЯТЬСЯ ПУСКАТИ ДО С.Р.С.Р.

Ґрупа німецьких студентів вирішила поїхати до С.Р.С.Р., а керувати екскурсією вибрала берлінського видатного професора. Німецька влада вговорює професора і студентів не їхати до Радянського Союзу.

ВТЕРЛИ НОСА.

Із Мельбурна (Австралія) повідомляють, що команда пароплаву "Бірун", на якому були члени австралійського уряду й коло тисячі гостей, що мали виїхати на зустріч американській ескадрі, заявила, що вона відмовляється виконувати свої обовязки доти, доки премієр Брюс не попрохає вибачення перед спілкою моряків за образливі для моряків заяви в його недавніх промовах. Екскурсія не відбулася.

НАУКА Й ТЕХНІКА.

ПРОФЕСОР ВОРОНОВ ПРО РОСПРАВУ В ДЕЙТОН.

Відомий російський лікар Воронов, що працює у Франції над "тайною відмолодження", почував себе також до обовязку запротестувати проти американського "малпячого" процесу в Дейтон. Він звернувся з таким листом до денника "Котідіен":

Вш. п. редакторе! Протестую проти процесу зверненого проти дарвінізму. Мої праці над перещіпленням малпячих желез людям доказали в якнайяснішій спосіб посвоячення людського тіла з малпячим. Раджу судям в Дейтоні прийняти до відома висліди точної та наукової обсервації. Недавно мав я розмову з одним весоким достойником церкви і цей по моїх наукових виводах сказав мені таке: "Бог, коли хоче, може створити людину навіть з малпи".

ҐАЛІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

Ґалійський університет повстане в місті Ґелвей в Ірляндії і стане наскрізь національною високою школою, присвяченою галійській мові. Усе викладатимуть там по ґалійському; ґалійські семинарі з університету в Дубліні і Корку перенесуться туди.

КОНОПЛЯ ЗАМІСЦЬ БАВОВНИ.

Німецький інжінер Ґміндер знайшов спосіб розділяти товсті і довгі волокна коноплі на тонкі й короткі. Це робить коноплю подібною до бавовни. До цього часу коноплю за її довгі та товсті волокна не можна було вживати для тонких тканин. Тепер змішують коноплю з бавовною і в продажі вже є кілька мілійонів метрів такої тканини.

Інж. Ґміндер також збудував машину, яка значно полекшує збірання коноплі. До цього часу коноплю збірали раніш, ніж дозріє насіння, бо инакше стеблина коноплі перетворювалась в дерево; крім того, треба було відділяти чоловічі рослини від жіночих. Машина Ґміндера механічно відокремлює волокна, при чому в них дуже мало лишається від маси стеблини. Це можна робити і після дозрівання насіння. Машина відкидає частину стеблини, які вживають як угноєння. Волокна після того ідуть на фабрику, де їх розщеплюють на тонші і коротші волоконця та цілком очищують від лишків стеблини. Після цього ними можна прясти і ткати як волокнами бавовни.

БІБЛІОТЕКА "ЛЬВІВСЬКО-СТАВРОПИГІЙСЬКОГО БРАЦТВА".

Народній Комісаріят Освіти У.С.Р.Р. ухвалив порушити перед Раднаркомом Р.С.Ф.Р.Р. клопотання, щоб перевезти з Ростова до Київа бібліотеку "Львівсько-Ставропигійського брацтва", а також колекцію цінностей старовини. Бібліотеку вивезено зі Львова під час імперіялістичної війни й вона становить велику історично-бібліографічну цінність.

ЕНТОҐРАФІЧНИЙ МУЗЕЙ.

Ентографічний музей в Київі (бульвар ім. Шевченка ,ч. 14) істнує як відділ музею Антропольогії ім. Хв. Вовка при Всеукраїнській Академії Наук.

Це перший та поки що і єдиний музей, що ставить собі за завдання — змалювати цікаву картину минулого й сучасного побуту людства У.С.Р.Р. Музей відкрито в 1922 р. В основу його лягли колекції А. І. Онищенка (що він зібрав їх за дослідчою працею в с. Старосиллі на Чернигівщині). Дотепер зібрано для музею більше півтора тисячі експонатів. Кілька тисяч малюнків та фотоґрафій доповнюють і пояснюють картину життя й праці українського народу.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

А. СІНКЛЕЙР. 16)

ГЕРОЙ КАПІТАЛУ

Переклад Н. Романович.

(Продовження.)

— Отуди к бісу! — гуктув старий. — Хіба ти не знаєш, що як вони тобі потрібні, то ти їх матимеш? Але тепер відповідай і не будь божевільний.

І Роббі все оповів йому, і ще перед кінцем його оповідання старий джентл'мен тер свої руки. Потім він кульгаючи вийшов з кімнати й написав своїм маклерам, щоб вони спродали його акції компанії Тихоокеанської й Приґородньої залізниці по тій ціні, якою розпочнеться продаж. А своїм банкирам написав, що відкриває свому синові, Робертові ван-Ренселерові, кредит в три міліони доларів.

А містер Роберт ван-Ренселер все ще ходив по хаті з кутка в куток, заклавши руки за спину; приємне обличчя його сяло радістю. Цеї хвилі він без сумніву був найщасливішою і найзадоволенішою людиною в Ню Йорку. Але раптом почувся стук у двері і увійшов слуга.

— Лист вам, пане, сказав він, — і на нім стоїть "спішне".

Герой наш взяв листа і, коли слуга вийшов, роздер його і прочитав ось що:

"Містеру Робертові ван-Ренселерові.

Добродію, будьте ласкаві попросити вашого приятеля, містера Ґріна, ще сьогодня увечері прийти перебалакати в дуже важній справі до місіс Лінч".

Не варто наводити тут тих уваг, що вихопилися у Роберта ван-Ренселера, коли він прочитав цю записку. Читач може думав, що він скінчив вже всі рахунки з місіс Лінч; у всякім разі сам ван-Ренселер так думав. Але всі приємні річи в життю мають той поганий бік, що коли хочеш забути їх, вони не завжди даються забути

Хто був автор листа і які мав ціли, про це герой наш думав доволі довго, ходячи з кутка в куток по хаті, або непорушно сидячи в своїм кріслі, стиснувши руки і втопивши очі в просторінь.

Нарешті він знайшов вихід, очевидно, дуже неприємний йому, бо лице його почорніло, а очі блищали. Він вийшов на вулицю, і якийсь час їхав містом в кебі... Але швидко він пішов пішки, і коли кеба не стало видно, він взяв инший і поїхав до того дому, де жила Мері Гарісон.

Вона зустріла його в рожевій шовковій сукні, румяна від радости. Була така на прочуд гарна, що хмуре обличчя Роберта ван-Ренселера мимохіть прояснилося, коли він увійшов до її хати. Але проте хмарка не так швидко зникла, щоб Мері її не помітила.

— Що сталося? — спитала вона.

Лице його знов стало захмарене.

— Мері, — сказав він різко; — ми повинні розлучитися.

Дівчина затремтіла.

— Що ти хочеш сказати? — скрикнула вона.

— Я хочу сказати те, що я говорю, — відповів він. — Ми мусимо розлучитися. — Але помітивши, що обличчя Мері стало смертельно-бліде, він пригорнув її до себе і сів на софу.

— Вислухай мене, Мері, — сказав він мягко; — ти добра дівчина, і я не боюся сказати тобі всю правду. Я знаю, що ти нічим не винна тут; але я опинився в дуже важному становищі, і є лише один вихід із нього.

— В чому-ж річ, Джіме? — задихуючись, вимовила вона (Джім — було імя, яким він навчив її називати себе).

— Мері, — сказав він, — ти-ж знаєш, що я — жонатий чоловік?

— Так, — сказала вона, — але що-ж?

— І що я — заможня людина? — казав він далі.

— А чи ти знаєш, що я для місіс Лінч з'являюся предметом шантажу?

Мері аж присіла.

— Не може бути! — гукнула вона.

— Але це так! — сказав він. — Мені довелося вже заплатити її кілька тисяч доларів.

— Боже милосердний! — скрикнула Мері, — та не може бути!

— Одначе це так, —заперечив він. — І так чи инакше, це значить, що нам треба розлучитися назавжди.

Мері Гарісон захиталася й схопилася за стілець, щоб вдержатися на ногах.

— Джімі, — мовила вона, — що станеться зо мною.

— Ти знаєш, що я завжди дбатиму, щоб ти жила без турбот, — почав він.

— Я не про це думаю, не про це, — закричала вона.

— Але! о, я люблю тебе, я не можу без тебе! Куди піду я, скажи мені на Бога! — І вона кинулася до нього з пристрасним криком.

— Що робитиму без тебе? — неустанно кричала вона. — Як можу перенести це?

Силкувався успокоїти її.

— Слухай, — прошепотів він. — Не бери цього так близько до серця. Може ти забудеш мене, лише не хвилюйся.

Вона тремтіла конвульсійно.

— Ні, ні, — кричала вона. — Це вбє мене, вбє! Потім раптово схопилася, очі її горіли.

— Я забю цю жінку, — важко дихаючи, сказала вона. — Так, я це зроблю.

Він знов притягнув її до себе, старався заспокоїти.

— Ні, ні, Мері, — сказав він. — Це було-б гірше для мене. Як що любиш мене, то повинна зректися мене. То єдиний спосіб.

Мері сіла; бліда, тремтіла і стогнала. Відкинула своє прекрасне волосся назад і дивилася перед себе затуманеним поглядом.

— Зректися тебе, — прошепотіла вона, — зректися тебе!

Коханий її почував себе дуже ніяково; природно, що мягкосердному мущині не дуже приємно, коли жінка через нього страждає, до того та жінка, що він її любить. Але він вже постановив, як зробити, і мав намір постанову виконати. Дав її поплакати на своїх грудях і виплакати своє лихо.

— І я ніколи не можу бачити тебе, ані на хвилинку? — зі стогном питалася Мері.

(Далі буде.)

Товариші! Відновляйте передплату одинокої робітничої ґазети "Укр. Роб. Вістей"!

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немаєте її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратить вона вартости навіть тоді, як ви перечитаєте її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і в життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаєте до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладинка з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛЄТЕ! РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Висилаються книжки за попереднім надісланням грошей.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з грішми посилати на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.